

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра гідрології та гідроекології**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГІДРОЛОГІЯ
для студентів**

галузь знань	Е – Природничі науки, математика та статистика
спеціальність	Е4 – Науки про Землю
освітній рівень	Бакалавр
освітня програма	Картографія, геоінформаційні системи, дистанційне зондування Землі
вид дисципліни	обов'язкова (ОК 10)

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі:

Москаленко Станіслав Олексійович, к. геогр. н., асистент кафедри гідрології та гідроекології (лекції),

Розlach Захар Валерійович, к. геогр. н., асистент кафедри гідрології та гідроекології (практичні роботи)

Пролонговано: на 2026/27 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2026 р.;
на 2027/28 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2027 р.

Київ – 2025

Розробник: **Москаленко Станіслав Олексійович**, кандидат географічних наук, асистент кафедри гідрології та гідроекології.

Затверджено на засіданні кафедри гідрології та гдроекології, протокол № 1 від 26 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

Василь ГРЕБІНЬ

26 серпня 2025 року.

Схвалено на засіданні кафедри геодезії та картографії, протокол № 1 від 27 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

Людмила ДАЦЕНКО

27 серпня 2025 року.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 7 від 27 серпня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії

Наталія КОРОГОДА

27 серпня 2025 року.

ВСТУП

1. Мета дисципліни «Гідрологія» – надання студентам теоретичних та практичних знань про гідросферу Землі та її походження, будову, склад, про гідрологію – науку, що вивчає природні води Землі та закономірності процесів у них, що протікають у взаємодії з атмосферою, літосферою, біосферою та під впливом господарської діяльності, ознайомлення студентів із системою основних наукових знань та методів спостереження, вивчення та дослідження в галузі гідрології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування поточних дисциплін ОП «Картографія, географічні інформаційні системи, дистанційне зондування Землі»: «Геологія», «Геодезія», «Вступ до геоінформатики», «Картознавство».

2. Знання теоретичних основ фізичної географії, фізики, хімії, біології, математики.

3. Володіти елементарними практичними навичками збору, систематизації та обробки інформаційних даних, аналізу картографічних матеріалів, узагальнення фізико-географічних умов за різними тематичними картами, проведення розрахунків.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Гідрологія» присвячена вивченню загальних закономірностей процесів та явищ в гідросфері Землі; її взаємообумовленості і взаємопов'язаності з атмосферою, літосферою; основних фізичних і хімічних властивостей та складу природних вод, основних складових кругообігу води на Землі, фізико-географічних закономірностей утворення, живлення та режиму водних об'єктів суходолу (річок, озер, боліт, льодовиків, підземних вод) та закономірностей процесів, що відбуваються у Світовому океані; подаються відомості про моніторинг вод суходолу, методи вивчення та дослідження водних об'єктів суходолу та Світового океану, про сутність гідрологічних процесів та явищ, про місце і роль води у функціонуванні екосистем у різних компонентах навколишнього середовища, що сформовано як під дією природних, так і антропогенних факторів.

4. Завдання вивчення дисципліни «Гідрологія» полягає у наданні студентам загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей, передбачених освітньою програмою «Картографія, географічні інформаційні системи, дистанційне зондування Землі», зокрема: здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК07); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК08); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК15); знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему (СК01); здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер. (СК05); здатність інтегрувати польові та камеральні роботи і лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання, у тому числі з використанням інформаційних технологій, картографічних та геоінформаційних моделей в області наук про Землю (СК06); здатність

проводити моніторинг об'єктів, процесів, явищ та результатів їх взаємодії в геосферах (СК07); здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси (СК10).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Предмет вивчення гідрології, основні завдання гідрології суші та океанології.	лекція	тест, бліц опитування, модульні контрольні	40
1.2	Гідросфера, її взаємопов'язаність з атмосферою, літосферою, роль та значення у природних процесах.	лекція		
1.3	Походження природних вод на Землі і формування її гідросфери. Розподіл вод на земній кулі, кругообіг води в природі.	лекція		
1.4	Види водних об'єктів суходолу, утворення та еволюція. Джерела живлення, їх водний, термічний, льодовий режими.	лекція		
1.5	Інструментальні засоби для проведення гідрометричних спостережень на водних об'єктах, збір та обробка даних, кількісні методи розрахунків та досліджень.	лекція		
1.6	Світовий океан та його частини. Океанічні течії та загальна циркуляція вод. Теплові властивості океанічних вод, їх хімічний склад та солоність.	лекція		
1.7	Водний баланс і рівень Світового океану. Його мінеральні, енергетичні ресурси та біоресурси.	лекція		
1.8	Методи вивчення, важливість дослідження водних об'єктів суші та Світового океану.	лекція		
2.1	Надати фізико-географічну характеристику водного об'єкту та його басейну.	практична робота	Підготовка рефератів, практичних робіт, модульні контрольні, іспит	30%
2.2	Надати характеристику водних об'єктів, особливості їх водного, термічного, льодового режиму	лекція, практична робота		
2.3	Визначати основні морфометричні, гідрографічні характеристики річки та її басейну, гідравлічні характеристики русла річки, озерної улоговини.	практична робота		
2.4	Розраховувати витрати води річки об'ємним способом, поплавками та гідрометричним млинком. Проводити	практична робота		

	визначення основних характеристик стоку води.			
2.5	Будувати гідрографи стоку води річки та виділяти поверхневу та підземну складову водного режиму	лекція, практична робота		
2.6	Вивчити назви та розташування океанів, окремих морів, заток, проток, хребтів і підняття, глибоководних западин Світового океану	практична робота		
2.7	Аналізувати вплив антропогенних факторів на компоненти навколишнього середовища, на водні об'єкти суходолу та об'єкти Світового океану.	лекція		
3	Вироблення навичок у проведенні системного аналізу впливу фізико-географічних факторів, гідрометеорологічних умов та антропогенного навантаження на процеси формування водних об'єктів суходолу і Світового океану, їх запасів, джерел живлення, водного, термічного, льодового режимів, формування хімічного складу, а також практичних навиків у розрахунках основних гідрографічних характеристик річки та її басейну, гідравлічних характеристик русла, витрат води.	Проведення розрахункових практичних робіт, аналітичні висновки до них	Здійснення індивідуальних розрахункових практичних та аналітичних робіт, модульні контрольні, іспит	10%
4.1	При формуванні індивідуального для кожного студента практичного завдання та проведення розрахунків гідрографічних характеристик річки та її басейну, побудови поперечного перерізу русла річки та визначення його гідравлічних характеристик, плану русла в ізобатах, визначення витрат води.	практична робота		
4.2	При комплексній оцінці фізико-географічних умов щодо формування водних об'єктів, їх запасів, джерел живлення.	лекція, практична робота		
4.3	При оцінці водного режиму річки за гідрографом з виділенням поверхневого та підземного складової та розрахунках характеристики стоку води.	лекція, практична робота		
4.4	При оцінці сучасного впливу антропогенного навантаження на водний об'єкт та його басейн, їх причин та наслідків.	лекція		
4.5	При обґрунтуванні власної думки стосовно важливості вивчення водних об'єктів суші і Світового океану, фізичних процесів в них, а також сучасного впливу людини на них та	практична робота		
			Здійснення індивідуальних аналітичних та розрахункових практичних робіт, модульні контрольні, іспит	20%

	прийнятті заходів щодо охорони навколишнього середовища та захисту природних прісних та морських вод від виснаження та забруднення.			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)																				
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	3	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю (ПРН01).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
Вміти проводити польові та лабораторні дослідження (ПРН05).									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер (ПРН06).	+	+	+	+	+	+	+	+													
Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів (ПРН08)									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу (ПРН09).																+	+	+	+	+	+
Аналізувати склад і будову геосфери (у відповідності до спеціалізації з картографії, геоінфор-маційних систем, дистанційного зондування Землі) на різних просторово-часових масштабних рівнях (ПРН10).																+	+	+	+	+	+

Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень (ПРН11).											+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації (ПРН12).	+	+	+	+	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+
Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних (ПРН15).																	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт та під час приймання звітів з практичних робіт. Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – **1 (знання)** – до 40%;
2. результати навчання – **2 (вміння)** - до 30%;
3. результати навчання – **3 (комунікація)** - до 10%
4. результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** - до 20%

7.1. Форми оцінювання студентів: У курсі передбачено **2 змістовні частини**. Заняття проводяться у вигляді лекцій та практичних занять. Завершується – іспитом.

Семестрове оцінювання здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Кількість балів, що студент отримує протягом семестрів є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконаних практичних робіт, опитуванні та виконанні модульних контрольних робіт.

Організація оцінювання: опитування у тестовій та письмовій формі проводиться після завершення викладання кожної теми. Практичні роботи захищаються за виконанням відповідно до їх графіка проведення. Модульні контрольні роботи (МКР) проводяться у тестовій формі. Студенти, які отримали з МКР меншу за мінімально передбачену кількість балів, перескладають її.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 18 балів	Max. – 30 балів	Min. – 18 бал	Max. – 30 балів
Усна відповідь	„1” x 2 = 2	„3” x 2 = 6	„1” x 5 = 5	„2” x 5 = 10
Практичні заняття	„2” x 3 = 6	„4” x 3 = 12	„2” x 2 = 4	„4” x 2 = 8
МКР	„10” x 1 = 10	„12” x 1 = 12	„9” x 1 = 9	„12” x 1 = 12
³ – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна кількість робіт чи завдань. * – усі модульні контрольні роботи (МКР) мають розрахунково-аналітичний характер.				

Умови допуску до іспиту: рекомендований мінімум для допуску - 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (рекомендований мінімум) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до іспиту є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час іспиту – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (60% максимальної кількості балів, відведених на іспит).

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.2 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90–100
Добре / Good	75–89
Задовільно / Satisfactory	60–74
Незадовільно / Fail	0–59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГІДРОЛОГІЯ». ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
<u>Модуль 1. Поняття про гідросферу, роль вод у природних процесах та різних сферах людської діяльності. Фізичні основи гідрологічних процесів</u>				
1	Тема 1. Предмет, основні завдання гідрології. Роль води в природі та соціумі. Походження природних вод і формування гідросфери Землі.	2		2
2	Тема 2. Природні води. Гідросфера: зосереджена та розподілена. Взаємопов’язаність гідросфери з атмосферою, літосферою Використання природних вод.	2		4

3	Тема 3. Вода, як речовина. Основні фізичні і хімічні властивості та склад природних вод.	2		4
4	Тема 4. Фізичні основи гідрологічних процесів: закони фізики, водний баланс, тепловий баланс, основні закономірності руху природних вод	2	2	4
5	Тема 5. Кругообіг води в природі та водні ресурси Землі. Сучасні та очікувані зміни клімату та гідросфери Землі	2		4
6	Тема 6. Методи спостережень та пізнання гідрологічних процесів та гідрологічних досліджень.	2	4	2
	Модульна контрольна робота 1		2	
Всього за Модуль 1		12	8	20
<u>Модуль 2. Водні об'єкти. Гідрологія водотоків та водойм</u>				
7	Тема 7. Водні об'єкти Землі: водотоки, водойми та особливі водні об'єкти. Водозбори (басейни) водних об'єктів. Особливості водного і гідрологічного режимів.	2		2
8	Тема 8. Гідрологія річок. Річки, їх розповсюдження, типи річок. Річкова гідрографічна мережа. Гідрографічні характеристики річок та їх басейнів та їх розрахунки..	2	6	4
9	Тема 9. Види живлення річок. Водний баланс річкового басейну. Водний та гідрологічний режими річки. Річковий стік, його складові. Руслові процеси.	2		2
10	Тема 10. Рівень води річки, вимірювання. Стік води та його характеристики. Гідрограф стоку. Витрата води, вимірювання та її розрахунки.	2	6	6
11	Тема 11. Основні риси термічного, льодового, гідрохімічного та гідробіологічного режимів річок. Екологічні наслідки антропогенних змін стоку річок.	2		4
12	Тема 12. Гідрологія озер, типи, морфологія та морфометрія озер, водний баланс, особливості водного та гідрологічного режиму. Гідрологія водосховищ.	2	4	6
13	Тема 13. Коротка характеристик та особливості гідрології боліт, підземних вод, льодовиків.	2		6
14	Тема 14. Гідрологія океанів та морів. Походження, будова, рельєф, течії, водний баланс, солоність, термічний режим Світового океану.	2		6
15	Тема 15. Мінеральні, енергетичні та біологічні ресурси Світового океану. Моніторинг забруднення природних вод, сучасні проблеми раціонального використання та охорони водних ресурсів *.		2	6

	Модульна контрольна робота 2		2	
	Всього за Модуль 2	16	20	42
	РАЗОМ	28	28	62

*Примітка: теми, винесені на самостійне вивчення

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – **28 год.**

Практичні роботи – **28 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота – **62 год.**

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Атлас світу. ДНВП «Картографія», 2005. 336 с.
2. Вишневський В. І. Річки і водойми України. Стан і використання: Моногр.. К.: Віпол, 2000. 376 с.
3. Вишневський В. І., Косовець О. О. Гідрологічні характеристики річок України К.: Ніка-центр, 2003. 324 с.
4. Загальна гідрологія: підручник / В. К. Хільчевський, О .Г. Ободовський, В. В. Гребінь та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 399 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/PIDRUCHNYK.pdf>
5. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Гідрологія озер» / Укладач: **Москаленко С. О.** К.: ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 2023. 40 с. Ресурс розміщення: <https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2023/05/metodychni-vkazivky-do-vykonannya-praktychnyh-robit-z-dyscypliny-gidrologiya-ozer-s.o.-moskalenko.pdf>
6. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Гідрологія річок» / Укладач: **Москаленко С. О.** К.: ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 2024. 46 с. Ресурс розміщення: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/05/met_vkazivky_2024_pr_gidrologiya_richok_25.04_24.pdf
7. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Гідрологія та гідрохімія» / Укладачі: **Москаленко С. О.**, Ухань О. О. К.: ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 2025. 97 с. Ресурс розміщення: <https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2025/05/met-vkazivky-2025-pr-gidrologiya-ta-gidrohimiya-moskalenko-uhan.pdf>
8. Національний атлас України / гол. ред. Л. Г. Руденко. К.: ГНПП" Картографія, 2008.
9. Хільчевський В. К. Гребінь В. В., Манукало В. О. Гідрологічний словник. Київ: ДІА, 2022. 236 с. Ресурс розміщення: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/10/khilchevskiy-v.k.-et-al._hydrological-dictionary.-16.06.22.pdf
10. Хільчевський В. К., Гребінь В. В. Гідрологія та гідрохімія: навчальний. посібник. К.: ДІА, 2025. 348 с. Ресурс розміщення: https://www.researchgate.net/publication/392731237_Hilcevskij_VK_Grebin_VV_G

idrologia ta gidrohimia nave posibnik -

K DIA 2025 352 s Khilchevskyi VK Grebin VV Hydrology and hydrochemis
try Kyiv DIA 2025 352 p

11. Ющенко Ю. С. Загальна гідрологія: підручник. Чернівці: Чернівецький нац.ун-т, 2017. 591 с. Ресурс розміщення: https://library.udpu.edu.ua/library_files/ece/6478_01.pdf

12. Ющенко Ю. С., Паланичко О. В. Практикум з гідрології: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 96 с.

Додаткові:

1. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту). / Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю. Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021, 68 с. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/analiz-vplyvu-vodni-resursy-full.pdf>

2. Вишневський В. І. Дніпро біля Києва. К.: Інтерпрес ЛТД, Ніка-Центр, 2005. 92с.

3. Вишневський В. І. Малі річки Києва; 2-ге, уточ. і допов. видання. К.: Інтерпрес, 2013. 82 с.

4. Вишневський В. І., Куций А. В. Багаторічні зміни водного режиму річок України. Київ: Наукова думка, 2022. 252 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/56293>

5. Водні об'єкти України та рекреаційне оцінювання якості води : навчальний посібник / В. К. Хільчевський, В. В. Гребінь; Київ: ДІА, 2022. 239 с. <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000025372>

6. Гребінь В.В. Сучасний водний режим річок України (ландшафтногідрологічний аналіз). К. : НікаЦентр, 2010. с. 316 с. https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/03/10_n_lit_gidrol.pdf.pdf

7. Загальна гідрологія. Підручник / Левківський С. С., Хільчевський В. К., Ободовський О. Г., Будкіна Л. Г., Гребінь В. В., Закревський Д. В., Лисогор С. М., Падун М. М., Пелешенко В. І. К.: Фітосоціоцентр, 2000. 264 с.

8. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Математичні методи в гідрометеорології» / Упорядник О. І. Лук'янець. К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. 60 с.

9. Паламарчук М. М., Закорчевна Н. Б. Водний фонд України: довідковий посібник. 1-е вид. К.: Ніка-Центр, 2001. 390 с.; 2-е вид., доп. К.: Ніка-Центр, 2006. 320 с.